

RAN - 1908060101055001

RAN-1908060101055001**M.Com (Sem. I) Examination November - 2023****Financial and Management Accounting (Paper - II)****સૂચના : / Instructions**

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com (Sem. I)

Name of the Subject :

Financial and Management Accounting (Paper - II)

Subject Code No.: 1908060101055001

Seat No.:

Student's Signature

- (2) પ્રશ્ન. 1, પ્રશ્ન. 4 ફરજિયાત છે.
(2) Question 1 and Question 4 are compulsory.
(3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નનાં ગુણ દર્શાવે છે.
(3) Figures to the right indicates the full marks of the question
(4) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.
(4) Show necessary calculations as a part of your answer.

પ્રશ્ન. 1 સૂચના મુજબ કરો.**(03)**

- a) માનવ સંસાધન એકાઉન્ટિંગના કોઈપણ ત્રણ લાભો સમજાવો.
b) ગિરધારી કંપની લિમિટેડના ચોપડે 31 માર્ચ 2023 ના રોજ નીચે મુજબની બાકીઓ હતી.

(05)

વિગત	ઉધાર બાકી રૂ.	જમા બાકી રૂ.
ગયા વધ માટે ચૂકવેલ આવક વેરો	1,44,000	
આવકવેરા માટે જોગવાઈ (1/04/2022)		1,50,000

પાછલા વર્ષ માટે આવકવેરાની જવાબદારી રૂ. 1,56,000 ચાલુ વર્ષ માટે રૂ.1,80,000 આવકવેરાની જોગવાઈ જાળવવાની છે.

ઉપરની માહિતી કંપનીના નફા અને નુકસાનના પત્રક અને પાકા સરવૈયામાં દર્શાવો.

- c) હિસાબી ધોરણ 11 ની કોઈપણ બે જોગવાઈઓ જણાવો.

(02)

Q.2

મુરારી લિમિટેડ પાસે રૂ. 20,00,000ની અધિકૃત શેરમૂડી છે, જેમાં રૂ. 10 દરેકના 2,00,000 ઈક્વિટી શેરનો સમાવેશ થાય છે. 31 મી માર્ચ 2023ના રોજ કંપનીનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(14)

ઉધાર બાકીઓ	રકમ રૂ.	જમા બાકીઓ	રકમ રૂ.
બાકી હપ્તા (દરેક શેર પર રૂ.5 લેખે 20,000 શેર પર ખરીદી	1,00,000	વેચાણ	78,10,000
અગાઉથી ચૂકવેલ કરવેરા પગાર	43,85,000	લેણદારો	2,50,000
વેચાણના ખર્ચા ભાડું	12,25,000	12% ડીબેન્ચર	5,00,000
ડીબેન્ચર પર વ્યાજ	10,00,000	સામાન્ય અનામત	2,90,000
પ્લાન્ટ	11,00,000	ઘસારા માટેની જોગવાઈ	
ફર્નિચર	60,000	પ્લાન્ટ પર	2,50,000
દેવાદારો	50,000	ફર્નિચર પર	1,50,000
ડીબેન્ચર પર વટાવ	12,50,000	જામીનગીરી પ્રીમીયમ	2,25,000
સ્ટોક (1/4/2022)	6,50,000	નફા નુકસાન ખાતું (1/4/2022)	
ઘાલ ખાદ	4,00,000	ઘાલ-ખાદ અનામત જોગવાઈ	60,000
બેંક	5,000	કમીશન	15,000
જમીન ને મકાન	2,25,000	ઈક્વિટી શેર મૂડી	50,000
	25,000		
	2,25,000	(રૂ. 10 નો એક એવા 1,00,000	10,00,000
	5,25,000	ઈક્વિટી શેર)	6,25,000
	1,12,25,000		1,12,25,000

તમારે નીચેના હવાલાને ધ્યાનમાં રાખીને 31મી માર્ચ 2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નફા અને નુકસાનનું પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરવાનું છે.

1. ચૂકવવાનું બાકી ભાડું રૂ. 10,000
2. 31/3/2023 ના રોજના સ્ટોક રૂ. 10,00,000
3. 30% ના દરે આવકવેરા ગણો.
4. દેવાદારો પર શંકાસ્પદ દેવાની @5% જોગવાઈ કરો.
5. પ્લાન્ટ પર 20% અને ફર્નિચર પર 10% લેખે વાર્ષિક ઘટતી બાકી ઘસારો ગણો.
6. સંચાલકો દ્વારા ભરપાઈ શેરમૂડી પર 10% ડિવિડન્ડ સૂચવવામાં આવ્યું છે. કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સ 20% છે.
7. સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ. 1,00,000 ફેરબદલ કરવા.
8. ડિબેન્ચર્સ 1/4/2022 ના રોજ બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.

અથવા

પ્રશ્ન. 2

ગુજરાત એક્ષપોર્ટ હાઉસ (મુખ્ય ઓફીસ)જે U.K. માં શાખા ધરાવે છે. U.K. શાખા તેના ચોપડામાં તા.31/3/2023 ના રોજ નીચેનું કાચું સરવૈયું દર્શાવે છે.

(14)

ઉધાર બાકીઓ	પાઉન્ડ (£)	જમા બાકીઓ	પાઉન્ડ (£)
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,260	વેચાણ	11,250
ખરીદી	7,500	લેણદારો	2,600
દેવાદારો	3,900	દેવી હુંડી	910
લેણી હુંડી	1,040	મુખ્ય ઓફીસનું ખાતું	3,320
મજૂરી-પગાર	480		
ભાડું-વેરા	360		
સામાન્ય ખર્ચા	150		
ફર્નિચર	490		
બેંક બેલેન્સ	2900		
	18,080		18,080

વધારાની માહિતી.

- તા. 31/3/2023 ના રોજ £625 સ્ટોક છે.
- મુખ્ય ઓફીસના ચોપડે તા. 31/3/2023ના રોજ ઉધાર બાકી રૂ. 29,7530.6 છે.
- વટાવ દર નીચે મુજબ છે.

વર્ષની શરૂઆતમાં 1£ = 84

વર્ષના અંતમાં 1£ = 72

સરેરાશ 1£ = 78

31/3/2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે મુખ્ય ઓફીસના ચોપડામાં વેપાર, નફા નુકશાન પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું તેમજ U.K. શાખાનું ખાતું તૈયાર કરો.

Q.3

સુરત કંપની લિ. (મુખ્ય ઓફીસ)ની ન્યૂ યોર્ક(USA) ખાતે શાખા ધરાવે છે.

તા. 31/3/2023 ના રોજ શાખાનું કાચું સરવૈયું અને વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે. (14)

વિગતો	ઉધાર બાકી (US \$)	જમા બાકી (US \$)
ઓફીસ સાધનો	9,600	--
ફર્નિચર & ફિક્ચર્સ	640	--
સામગ્રી (1/4/2022)	4,480	--

ખરીદી	19,200	--
વેચાણ	--	33,280
મુખ્ય ઓફીસને મોકલેલ માલ	6,400	--
પગાર	640	--
ગાડી ભાડું	80	--
ભાડું, દર અને વેરા	160	--
વીમા પ્રીમીયમ	80	--
વેપાર ખર્ચા	80	--
મુખ્ય ઓફીસનું ખાતું	--	9,120
સામાન્ય દેવાદારો	1,920	--
સામાન્ય લેણદારો	--	1,360
બેંકમાં રોકડ	400	--
હાથ પર રોકડ	80	-
	43,760	43,760

વધારાની માહિતી.

1. ચુકવવાનો બાકી પગાર \$ 80
2. ઓફીસ સાધનો અને ફર્નિચર & ફિક્ચર્સ પર 10% લેખે ઘટતી જતી બાકી ઉપર ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
3. મુખ્ય ઓફીસે શાખાને મોકલેલ માલ રૂ. 3,16,000.
4. મુખ્ય ઓફીસના રૂ. 4,10,000 શાખા પાસેથી લેવાના છે.
5. તા. 31/3/2023 ના રોજ સ્ટોક \$ 4,300.
6. વર્ષની શરૂઆતમાં કે અંતમાં કોઈ પણ માલ માર્ગસ્થ નથી.
7. તા. 1/4/2021 ના રોજ જ્યારે સ્થિર મિલકત ખરીદવામાં આવી ત્યારે 1 \$ = રૂ. 40 હતા.
8. વટાવ દર નીચે મુજબ છે.
  - તા. 1/4/2022 1\$ = 45
  - તા. 31/3/2023 1\$ = 50
  - સરેરાશ 1\$ = 47
  - તૈયાર કરો.
    1. કાચું સરવૈયું જે ડોલરમાં છે રૂપિયામાં રૂપાંતરિત કરો.
    2. વેપાર, નફા નુકશાન પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું.

અથવા

Q. 3

માધવ લિ. નોંધાયેલ મૂડી રૂ. 5,00,000 જે દરેક રૂ. 100 નાં શેરમાં વિભાજિત છે.
તા. 31/3/2023 ના રોજ ચોપડામાંથી કાચા સરવૈયાની નીચેની બાકીઓ પ્રાપ્ત કરવામાં
આવી છે.

(14)

વિગતો	ઉંધાર રૂ.	વિગતો	જમા રૂ.
મકાન	2,90,000	વેચાણ	5,20,000
મશીનરી	1,00,000	ચૂકવવાનો બાકી પગાર	2,000
છેવટનો સ્ટોક	90,000	ઘાલ-ખાદ માટે જોગવાઈ (1/4/2022)	3,000
ખરીદી	2,10,000	શેરમૂડી	2,00,000
પગાર	60,000	સામાન્ય અનામત	40,000
ડીરેક્ટરની ફી	10,000	નફા નુકસાન ખાતું (1/4/2022)	25,000
ભાડું	26,000	વેપારી દેવા	92,000
ઘસારો	20,000	ઘસારા માટે જોગવાઈ	
ઘાલખાદ	6,000	મકાન પર 50,000	
રોકાણોનું લેણું થયેલ વ્યાજ	2,000	ઓફીસ મશીનરી પર 55,000	1,05,000
રૂ. 10ના એક એવા ડિબેન્ચરમાં રોકાણ	1,20,000	14% ડિબેન્ચર	2,00,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	28,000	ડિબેન્ચર પર વ્યાજ લેણું થયું પરંતુ બાકી નથી.	14,000
છુટ્ટા ઓળારો	23,000	રોકાણો પર વ્યાજ	12,000
અગાઉથી ચૂકવેલ કરવેરા	60,000	ચૂકવવાનું બાકી ડીવીડન્ડ	5,000
સામાન્ય ખર્ચા	18,000		
વેપારી લેણા	1,25,000		
બેંક	30,000		
	12,18,000		12,18,000

તમારે નીચેના હવાલાને ધ્યાનમાં રાખીને 31મી માર્ચ 2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે
નફા અને નુકસાનનું પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરવાનું છે.

- છેવટનો સ્ટોક છેવટના સ્ટોક કરતાં રૂ. 30,000 વધુ છે.
- દેવાદારો પર 4% ના દરે શકમંદ દેવાની જોગવાઈ કરો.
- ઘસારાના ખર્ચમાં રૂ. 8,000 મકાનના અને રૂ. 12,000 મશીનરીના ઘસારાના સમાવેશ થયેલા છે.

4. ડિરેક્ટરોએ ઈક્વિટી શેરમૂડી પર 25% ડિવિડન્ડની ભલામણ કરી. ડિવિડન્ડ પર @ 20% કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સ ધારો.
5. ચોખ્ખા નફાના 10% સામાન્ય અનામત ખાતે કેર બદલ કરો.
6. આવકવેરાની જોગવાઈ 30% કરો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંક નોંધો લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. માનવ સંસાધન હિસાબોની જરૂરિયાત
2. પર્યાવરણલક્ષી હિસાબોની ઉપયોગીતા સમજાવો
3. પર્યાવરણ હિસાબોની ખામીઓ
4. માનવ સંસાધન હિસાબોના ફાયદા જણાવો.

ENGLISH VERSION

Q.1 Do as directed

- a) Explain any three benefits of Human Resource Accounting. (3)
- b) Giridhari Co. Ltd had following balances on 31st March 2023. (5)

Particulars	Dr. Bal. (Rs.)	Cr. Bal. (Rs.)
Income Tax Paid for Previous Year	1,44,000	
Provision for Income Tax (1/4/2022)		1,50,000

The income tax liability for previous year was fixed for Rs. 1,56,000.

Income tax provision for the current year is to be maintained at Rs. 1,80,000.

How would you show the above information in company's Profit & Loss Statement and Balance Sheet?

- c) State any two Provisions of Accounting Standard 11 (2)

Q.2 Murari Ltd has Authorized Share Capital of Rs.20,00,000, consisting of 2,00,000 equity shares of Rs. 10 each. The following is the Trial Balance of the Company as on 31st March 2023. (14)

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Calls in arrears (on 20,000 shares @ Rs. 5 per share)	1,00,000	Sales	78,10,000
		Creditors	2,50,000
		12% Debentures	5,00,000

Purchases	43,85,000	General Reserve	2,90,000
Advance Tax paid	12,25,000	Provision for Depreciation	
Salaries	10,00,000	On Plant	2,50,000
Selling Expenses	11,00,000	On Furniture	1,50,000
Rent	60,000	Securities Premium	2,25,000
Interest on Debentures	50,000	Profit & Loss Account	
Plant	12,50,000	(1/4/2022)	
Furniture	6,50,000	Provision for bad debts	60,000
Debtors	4,00,000	Commission	15,000
Discount on Debentures	5,000	Equity Share Capital	50,000
Stock (1/4/2022)	2,25,000	(1,00,000 equity share of Rs. 10 each)	
Bad debts	25,000	Provision for Tax	10,00,000
Bank	2,25,000	(1/4/2022)	
Land & Building	5,25,000		6,25,000
	1,12,25,000		1,12,25,000

You are required to Profit & Loss Statement for the year ending 31st March 2023 and a Balance Sheet on that date considering the following adjustments.

1. Rent outstanding is Rs. 10,000
2. Stock on 31/3/2023 is Rs. 10,00,000
3. Provide for income tax @ 30%.
4. Maintain a provision for doubtful debts @5% on debtors.
5. Depreciate Plant at 20% p.a and on Furniture 10% p.a on written down values.
6. The Board proposed a dividend at 10% on paid up share capital. Corporate dividend tax is 20% of dividend.
7. Transfer Rs. 1,00,000 to General reserve.
8. Debentures were issued on 1/4/2022.

OR

- Q. 2** Gujarat Export House (Head Office) has a branch in U.K. U.K. Branch shows following Trial Balance in it's books as on 31/3/2023. **(14)**

Debit Balances	Pound(£)	Credit Balances	Pound (£)
Opening Stock	1,260	Sales	11,250
Purchases	7,500	Creditors	2,600
Debtors	3,900	Bills Payable	910
Bills Receivables	1,040	Head Office A/C	3,320
Wages - Salary	480		
Rent - Taxes	360		
Sundry Expenses	150		
Furniture	490		
Bank Balance	2900		
	18,080		18,080

Additional information:

1. Stock available for £625 as on 31/3/2023.
2. On 31/3/2023, debit balance of Rs. 297530.6 available in the books of Head Office.
3. Details of exchange rate

At the beginning of the year	1£ = 84
At the closing of the year	1£ = 72
Average	1£ = 78

You are asked to prepare Trading, Profit & Loss A/C for the year ended 31/3/2023 and Balance Sheet on that date of U.K. Branch in the books of Head Office.

- Q.3** Surat Co. Ltd (Head Office) has Branch in New York (USA). Trial Balance of branch on 31/3/2023 and additional information are as under. **(14)**

Particular	Dr. (US \$)	Cr. (US \$)
Office Equipment Sales	9,600	--
Furniture & Fixtures	640	--
Inventories (1/4/2022)	4,480	--
Purchases	19,200	--
Sales	--	33,280
Goods sent to H.O	6,400	--

Salaries	640	--
Carriage	80	--
Rent, Rates and Taxes	160	--
Insurance Premium	80	--
Trade Expenses	80	--
Head Office Account	--	9,120
Sundry Debtors	1,920	--
Sundry Creditors	--	1,360
Cash at Bank	400	--
Cash on Hand	80	-
	43,760	43,760

Additional information:

1. Salaries outstanding \$ 80
  2. Depreciate office equipment and furniture and fixtures at 10% p.a at written down value.
  3. The Head Office sent goods to branch for Rs. 3,16,000.
  4. The Head Office shows an amount of Rs. 4,10,000 due from branch.
  5. Stock on 31/3/2023 \$ 4,300.
  6. There were no transit items either at the start or at the end of the year.
  7. On April 1, 2021 when the fixed assets were purchased, the rate of exchange was \$ 40 for \$ 1.
  8. Exchange Rates were as follows
    - On 1/4/2022 Rs. 45 per \$
    - On 31/3/2023 Rs. 50 per \$
    - Average Rs. 47 per \$
- Prepare,
1. Trial Balance incorporating adjustments given converting dollars into rupee.
  2. Trading, Profit & Loss Account and Balance Sheet as on date.

OR

Q. 3

The Madhav Ltd. was registered with a nominal capital of Rs. 5,00,000 divided into shares of Rs. 100 each. The following is the trial balance extracted from the books as on 31/3/2023.

(14)

Particulars	Dr (Rs.)	Particulars	Cr(Rs.)
Building	2,90,000	Sales	5,20,000
Machinery	1,00,000	Salaries Outstanding	2,000
Closing Stock	90,000	Provisions for Bad Debts(1/4/2022)	3,000
Purchases	2,10,000	Share Capital	2,00,000
Salaries	60,000	General Reserve	40,000
Directors Fees	10,000	Profit & Loss Account (1/4/2022)	25,000
Rent	26,000	Trade Creditors	92,000
Depreciation	20,000	Provision for Depreciation:	
Bad Debts	6,000	On Building 50,000	
Interest accrued on Investments	2,000	On Office	1,05,000
Investments in debentures of Rs. 10 each	1,20,000	Machinery <u>55,000</u>	
Debenture Interest	28,000	14% Debentures	2,00,000
Loose Tools	23,000	Interest on Debentures	
Advance Tax	60,000	Accrued but not due	14,000
Sundry Expenses	18,000	Interest on Investment	12,000
Trade Debtors	1,25,000	Unpaid Dividend	5,000
Bank	30,000		
	12,18,000		12,18,000

You are required to prepare Profit & Loss Statement for the year ended 31.3.2023 and a Balance Sheet as at that date after taking into consideration the following adjustments:

1. Closing Stock is more than opening stock by Rs. 30,000
2. Provide for doubtful debts @ 4% on Debtors.
3. Depreciation expenses includes depreciation of Rs. 8,000 on Building and that of Rs. 12,000 on Machinery.
4. The directors recommended a dividend of 25% on Equity Share Capital. Assume Corporate Dividend Tax of 20% on Dividend.
5. Transfer of 10% of net profits to general reserve.
6. Make a provision for Income Tax @ 30%.

Q. 4 Write Short notes on. (any 2)

(12)

- i) Need of Human Resource Accounting
  - ii) Explain Usefulness of Environmental Accounting
  - iii) Demerits of Environment Accounting
  - iv) Advantages of Human Resource Accounting
-